

УДК 378.091.33:81'243:004

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/95-2-36>

Тетяна РИЧКА,

orcid.org/0000-0001-5415-4783

доцент кафедри іноземних мов

Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової

(Одеса, Україна) *ruchta@ukr.net*

Райса ЛІСОВСЬКА,

orcid.org/0000-0002-1683-9543

доцент кафедри іноземних мов

Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової

(Одеса, Україна) *raliss@ukr.net*

Алла ЛІСОВСЬКА,

orcid.org/0000-0001-6288-1032

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової

(Одеса, Україна) *allalisoivskaya55@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Опанування академічного письма іноземною мовою відіграє важливу роль у формуванні здатності до ефективною наукової комунікації та розвитку критичного мислення, аналітичних умінь і системного підходу до навчальної й дослідницької діяльності здобувачів освіти. У межах академічної спільноти саме академічне письмо забезпечує коректну репрезентацію наукових ідей і результатів досліджень. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю подолання труднощів письмової комунікації іноземною мовою, оскільки сформованість цієї компетентності є передумовою професійного та академічного розвитку. Метою статті є теоретико-аналітичне обґрунтування дидактичного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні академічного письма іноземною мовою, а також визначення педагогічних умов, принципів і практик їх ефективного застосування в процесі поетапного розвитку академічної інішомовної письмової компетентності здобувачів вищої освіти. Методологічну основу дослідження становлять теоретико-аналітичні методи, зокрема аналіз, синтез, систематизація та узагальнення. Додатково використано метод педагогічного спостереження. Результати роботи продемонстрували, що цифровізація освіти нівелює ефективність традиційних форм навчання. Для формування навичок академічного письма іноземною мовою найефективнішим підходом є використання цифрових шаблонів академічних жанрів, автоматизованого лінгвістичного контролю, цифрового поетапного навчання письма, онлайн-рецензування, колаборативного письма, автентичної письмової практики в цифровому середовищі та роботи з автентичними цифровими текстами. Усе це доцільно поєднувати із засобами інтерактивних технологій, такими як Microsoft Word, Google Docs, Canva Docs, Grammarly, Write & Improve, XMind, Zotero, EndNote та Turnitin. Така стратегія значно розширює дидактичні можливості викладання та сприяє індивідуалізації навчання. Практична значущість роботи полягає в обґрунтуванні застосування засобів інтерактивних технологій як ефективного інструменту для формування навичок академічного письма. Їх застосування уможливує структурування освітнього процесу, забезпечення зворотного зв'язку, підвищення мотивації здобувачів та досягнення сталих результатів у розвитку грамотного академічного письма іноземною мовою.

Ключові слова: наукова комунікація, індивідуалізація навчання, академічний стиль, академічна доброчесність, формування академічної та письмово-комунікативної компетентності.

Tetiana RYCHKA,

orcid.org/0000-0001-5415-4783

*Associate Professor at the Department of Foreign Languages
The Odessa National A. V. Nezhdanova Academy of Music
(Odesa, Ukraine) rychta@ukr.net*

Raisa LISOVSKA,

orcid.org/0000-0002-1683-9543

*Associate Professor at the Department of Foreign Languages
The Odessa National A. V. Nezhdanova Academy of Music
(Odesa, Ukraine) raliss@ukr.net*

Alla LISOVSKA,

orcid.org/0000-0001-6288-1032

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages
The Odessa National A. V. Nezhdanova Academy of Music
(Odesa, Ukraine) allalisovskaya55@gmail.com*

DEVELOPING ACADEMIC WRITING SKILLS IN A FOREIGN LANGUAGE USING INTERACTIVE TECHNOLOGIES

Mastering academic writing in a foreign language plays an important role in developing the ability to communicate effectively in a scientific context and in developing critical thinking, analytical skills, and a systematic approach to the educational and research activities of students. Within the academic community, it is academic writing that ensures the accurate representation of scientific ideas and research results. The relevance of the study is determined by the need to overcome the difficulties of written communication in a foreign language, since the formation of this competence is a prerequisite for professional and academic development. The purpose of the article is to provide a theoretical and analytical justification of the didactic potential of interactive technologies in the formation of academic writing in a foreign language, as well as to determine the pedagogical conditions, principles, and practices for their effective application in the process of the gradual development of academic foreign language writing competence in higher education students. The methodological basis of the study consists of theoretical and analytical methods, in particular analysis, synthesis, systematization, and generalization. Additionally, the method of pedagogical observation was used. The results of the work demonstrated that the digitization of education negates the effectiveness of traditional forms of learning. The most effective approach to developing academic writing skills in a foreign language is the use of digital templates of academic genres, automated linguistic control, digital step-by-step writing training, online peer review, collaborative writing, authentic writing practice in a digital environment, and working with authentic digital texts. All of this should be combined with interactive technologies such as Microsoft Word, Google Docs, Canva Docs, Grammarly, Write & Improve, XMind, Zotero, EndNote, and Turnitin. This strategy significantly expands the didactic possibilities of teaching and promotes the individualization of learning. The practical significance of the work lies in justifying the use of interactive technologies as an effective tool for developing academic writing skills. Their use makes it possible to structure the educational process, provide feedback, increase the motivation of students, and achieve sustainable results in the development of competent academic writing in a foreign language.

Key words: *scientific communication, individualization of learning, academic style, academic integrity, formation of academic and written communication competence.*

Постановка проблеми. Академічне письмо є основним інструментом наукової комунікації та важливим складником освітнього процесу в закладах вищої освіти (далі – ЗВО). Водночас практика викладання іноземних мов показує, що здобувачі мають низький рівень сформованості навичок академічного письма. Викладачі акцентують на низці проблем, зокрема нездатності чітко структурувати текст, відсутності уміння аргументувати власну позицію, недотриманні академічного стилю та некоректному опрацюванні наукових джерел.

У контексті цифровізації традиційні методи навчання письма виявляються недостатньо ефек-

тивними щодо мотивації здобувачів, індивідуалізації процесу навчання та швидкого зворотного зв'язку. З огляду на розширення академічної мобільності та потребу у формуванні сучасних компетентностей, постає необхідність оновлення підходів до викладання академічного письма іноземною мовою. Зокрема, поєднання традиційних лінгводидактичних методів з інтерактивними технологіями може забезпечити ефективне формування навичок академічного письма та підвищити рівень наукової підготовки здобувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідники підкреслюють, що академічне

письмо є невіддільною частиною освітнього процесу. Так, М. Іконнікова, О. Петрушенко та І. Фридрих наголошують на необхідності інтеграції академічного письма в професійно орієнтовану підготовку відповідно до міжнародних освітніх стандартів. Автори стверджують, що академічне письмо є важливою умовою розвитку критичного мислення, інформаційної культури та професійної мобільності здобувача освіти (Іконнікова та ін., 2025). На потенціалі інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) в навчанні англійської мови акцентує А. Щеглова. ІКТ забезпечують доступ до автентичних матеріалів, мультимедійних ресурсів та середовищ реальної мовної практики. Особливу увагу авторка приділяє використанню відеоматеріалів, освітніх платформ і спеціалізованих застосунків, роблячи висновок, що вони ефективні для засвоєння лексики, граматики та розвитку мовленнєвих умінь (Щеглова, 2020).

Значну увагу вивченню академічного письма української мови приділяють С. Шестакова, О. Фенцик, Т. Недашківська, Т. Шарова, А. Землянська (Шестакова та ін., 2023; Шарова, Землянська, 2024). На важливості письмового мовлення як частини іншомовної комунікативної компетентності наголошують Н. Каліберда та О. Осадча, оскільки письмо забезпечує можливість академічної, професійної та міжкультурної взаємодії (Каліберда, Осадча, 2021).

На окрему увагу заслуговує проблема недостатнього рівня сформованості письмових навичок іноземною мовою. Як зазначають А. Фандєєва та Ю. Чевичелова, це обмежує можливості здобувачів в участі в міжнародних освітніх та наукових програмах, оскільки ускладнює професійну комунікацію. Відповідно, така ситуація супроводжується зниженням мотивації та впевненості у власних мовленнєвих можливостях. У зв'язку з цим формування письмової компетентності варто здійснювати через опанування різних форм письма, спрямованих на формування практичних умінь використання іноземної мови в реальних комунікативних ситуаціях (Фандєєва, Чевичелова, 2020).

На перевагах використання інтерактивних технологій для подолання типових труднощів письмового мовлення наголошують П. МакІнтайр та колеги. Зокрема, автори вказують на їхню ефективність у виправленні орфографічних і граматичних помилок (P. MacIntyre et al., 2020). Крім того, ресурси інтерактивних технологій також забезпечують оперативний зворотний зв'язок і сприяють індивідуалізації навчання (Vouglanis, Driga, 2023), що робить їх особливо корисними для формування письмової компетентності в сучасних умовах.

У контексті євроінтеграції, академічної мобільності та цифровізації освіти питання розвитку письмової компетентності іноземною мовою набуває особливої актуальності. Перехід до гібридних форм навчання через активні військові дії підкреслює необхідність ефективного використання цифрових інструментів для розвитку академічного письма. Водночас у воєнних умовах спостерігається фрагментарне застосування цифрових ресурсів та недостатня методична систематизація їх використання саме для формування письмових навичок.

Аналіз наукової літератури продемонстрував, що наявні підходи до використання інтерактивних технологій у навчанні академічного письма іноземною мовою потребують подальшого осмислення та адаптації до українських освітніх реалій. Попри наявність низки напрацьованих методик, їхнє впровадження в практику залишається фрагментарним, а методична систематизація є недостатньою, що обмежує ефективне формування письмових компетентностей здобувачів.

Внесок статті полягає в теоретико-аналітичному осмисленні дидактичного потенціалу інтерактивних технологій, а також у систематизації найбільш ефективних цифрових інструментів і викладацьких практик, спрямованих на поетапний розвиток академічного письма іноземною мовою.

Метою статті є теоретико-аналітичне обґрунтування дидактичного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні навичок академічного письма іноземною мовою, а також визначення педагогічних умов, принципів і практик їх ефективного застосування у процесі поетапного розвитку академічної іншомовної письмової компетентності здобувачів вищої освіти.

Відповідно до мети сформульовано такі завдання:

- 1) розкрити сутність академічного письма іноземною мовою як когнітивно-комунікативного та поетапного процесу формування письмової компетентності здобувачів;
- 2) обґрунтувати дидактичний потенціал інтерактивних технологій у розвитку мовних, дискурсивних та етичних компонентів академічного письма;
- 3) систематизувати практики та цифрові інструменти інтерактивних технологій, що забезпечують поетапне формування навичок академічного письма іноземною мовою.

Виклад основного матеріалу. Для формування навичок академічного письма іноземною мовою інтерактивні технології варто розглядати як багатофункціональні дидактичні засоби, що забезпечують інтеграцію мовного, когнітивного та комунікативного компонентів письмової діяль-

ності. Використання таких технологій сприяє розвитку мовних, когнітивних, дискурсивних та етичних компетентностей здобувачів, формуючи цілісний підхід до академічної письмової компетентності.

Інтерактивні технології дають змогу реалізувати процесуальний підхід до навчання письма, зосереджуючи увагу здобувачів не лише на кінцевому результаті, а й на етапах планування, формулювання, редагування та рефлексії. Вони забезпечують системну організацію освітнього процесу та сприяють розвитку навичок колективного письма й взаємодії в академічному дискурсі.

У цьому контексті варто зауважити, що ефективність інтерактивних технологій значно залежить від готовності викладача виконувати роль фасилітатора письмового процесу та дотримання низки педагогічних умов, зокрема поетапної організації письмової діяльності з поступовим переходом від репродуктивних до продуктивних і творчих форм письма.

Крім поетапної дидактичної стратегії, методично обґрунтованим є ускладнення навчальних завдань, що забезпечує поступове формування навичок аргументації, логічної побудови тексту та дотримання академічного стилю. Систематичне застосування інтерактивних технологій істотно впливає на якість академічного письма іноземною мовою, зокрема на розвиток здатності до аргументованого викладу думок і логічної організації тексту.

До того ж використання інтерактивних технологій формує в здобувачів розуміння необхідності дотримання академічної доброчесності, оскільки робота в цифрових середовищах передбачає прозорість авторства. В умовах цифровізації освіти смартфони та комп'ютери активно використовуються в освітньому процесі, що забезпечує природне й безперервне впровадження інтерактивних технологій в освітню практику. Сьогодні застосування цифрових інструментів для здобувачів і викладачів стає швидше нормою, ніж винятком. Використання інтерактивних засобів сприяє підвищенню навчальної мотивації, трансформуючи процес опанування письмових навичок із репродуктивного в інтерактивний і залучений.

Інтерактивні технології уможливають індивідуалізацію навчання, оскільки викладач може враховувати освітні потреби, інтереси та рівень підготовки здобувачів. Для поглибленого опрацювання навичок академічного письма передбачена можливість пропонувати додаткові самостійні завдання. Проте, з етичного погляду, варто пам'ятати, що цифрові ресурси не можуть повністю замінити

традиційні форми навчання (Лавріненко, 2024). На початкових етапах опанування іноземної мови доцільно використовувати традиційні навчальні матеріали, виконувати письмові вправи в аудиторії та забезпечувати безпосередню взаємодію з викладачем.

Крім того, важливо розмежовувати поняття «письмо» та «писемне мовлення» (Сторожук, 2020: 18). Таке розмежування дозволяє уточнити дидактичні орієнтири навчання письмової діяльності, розглядати його як поетапний процес формулювання та графічної репрезентації думок засобами мови, що охоплює опанування орфографічних та структурно-композиційних навичок, а також створення складних академічних текстів (есе, рецензій, статей). Писемне мовлення є автономним видом мовленнєвої діяльності із власною структурною організацією та нормативними характеристиками, що відрізняють його від усного мовлення (Черчата, Король, 2022).

Відповідно, писемне мовлення розглядається як форма свідомо вмотивованої комунікативної діяльності, реалізація якої ґрунтується на регулюванні правил письмової форми мовної взаємодії (M. Afzaal et al., 2024). У межах пропонованого дослідження письмо насамперед осмислюється як когнітивно-комунікативний процес, що відбувається з урахуванням соціокультурних та ситуативно-комунікативних чинників, а не лише як технічна навичка фіксації висловлювання. У такому розумінні письмо становить основу формування академічної іншомовної письмової компетентності.

Під компетенцією академічного письма іноземною мовою пропонуємо розуміти здатність здобувачів ефективно реалізовувати іншомовну письмову діяльність на основі володіння сукупністю мовних знань та мовленнєвих умінь. Метою академічного письма іноземною мовою є створення письмового іншомовного тексту відповідно до академічного формату. Таким чином, ця діяльність охоплює не лише системні знання іноземної мови, а й творчу діяльність та вміння виокремлювати явища з каузальними зв'язками (О. Бойко, 2023: 48).

На підставі власного досвіду можемо стверджувати, що застосування засобів інтерактивних технологій у процесі навчання академічного письма сприяє розвитку академічної та письмово-комунікативної компетентності. Загалом використання цифрових ресурсів уможливорює послідовне формування навичок – від письмової фіксації іншомовних висловлювань до написання складних академічних текстів.

У цьому контексті поетапна організація освітнього процесу з поступовим ускладненням завдань для розвитку навичок академічного письма іноземною мовою є базовою стратегією та важливим складником ефективного навчання. До цього доцільно додавати систематичне використання інтерактивних інструментів, які підвищують мотивацію здобувачів та стимулюють самостійне опанування академічної іншомовної письмової діяльності.

Принципи поетапного формування академічного письма іноземною мовою за допомогою інтерактивних технологій становлять основну тактику навчання іншомовного спілкування (табл. 1).

Отже, у контексті формування академічного письма іноземною мовою принцип поетапного ускладнення завдань вважається найефективнішим. Він поєднує класичні методики навчання на початкових етапах опанування мови з поступовим залученням інтерактивних технологій, що дозволяє системно й глибоко опрацювати окремі теми та жанри академічного дискурсу.

Як показано в таблиці 1, опанування академічного письма за допомогою інтерактивних засобів, зокрема через практику міжкультурної комунікації на спеціалізованих онлайн-платформах, значно збільшує обсяг і варіативність письмової практики. Мобільні додатки із завданнями різного рівня складності сприяють формуванню позитивного ставлення здобувачів до навчання та підвищують їхню мотивацію та залученість.

Інструменти, такі як інтерактивні дошки, онлайн-платформи для міжкультурного спілкування, мобільні додатки із вправами й шаблонами різних жанрів академічного письма (есе, статті, оголошення), а також інші цифрові ресурси, є важливими елементами навчання академічного письма (О. Бойко, 2023: 134). Вони дають змогу здобувачам структурувати складний навчальний матеріал, опанувати техніки академічного письма та надалі інтегрувати цей досвід у створення власних письмових академічних текстів (табл. 2).

Таблиця 1

**Практики поступового формування навичок письма
із застосуванням засобів інтерактивних технологій**

Ефект від використання	Засоби інтерактивних технологій	Навчальна перевага
Уміння структурувати письмове висловлювання	Використання шаблонів есе, листів, статей; програм автоматичного редагування тексту	Формується логіка викладу, уміння дотримуватися жанрових і структурних вимог
Формування навичок написання листів	Використання онлайн-ресурсу samples-help.org.uk	Ефективне засвоєння мовленнєвих кліше, в здобувачів розвивається прагматична компетенція
Компетенції в розпізнаванні та написанні коротких письмових жанрів (SMS, email, листівки)	Postcrossing (для міжнародного обміну листівками)	Здобувачам пропонується справжня міжкультурна комунікація, що мотивує до письма
Можливість обміну комунікативними повідомленнями з носіями мови	Tandem, HelloTalk, HiNative, Speaky, InterPals, Cambly, iTalki	Розвиток автентичності письмової практики та міжкультурної компетентності
Розширення словникового запасу	Онлайн-бібліотеки, іншомовні цифрові ресурси	Розширення лексичного мінімуму, підвищення якості академічного письма
Можливість контролю й самоконтролю письмових навичок	Платформи для тестувань як от MyTest	Об'єктивна перевірка сформованості письмової компетенції здобувачів
Покращення академічного стилю	Програми Реферат, AutoLex, InterAct, AutoTutor	Допомога в удосконаленні стилістичної точності, термінологічної коректності
Навички контекстуального та стилістичного вживання лексики	Ludwig (надає приклади з автентичних джерел)	Формує в здобувачів чуття мови, запобігає стилістичним помилкам
Підтримка для викладачів	Освітні платформи, зокрема Education.com	Покращує підготовку навчальних матеріалів, дає можливість інтерактивізації занять
Мотивує до академічного письма	Освітній контент у соціальних мережах, як-от TikTok	Гейміфікація навчання, мотивація та зацікавленість для здобувачів

Джерело: власна розробка авторів.

Функціональне призначення технік академічного письма іноземною мовою

Навичка академічного письма	Опис техніки / методики	Результат / ефект для здобувача
Вміння формулювати тезу та розвивати аргументи	Створення чіткої, лаконічної тези з послідовним обґрунтуванням за допомогою доказів і логічних міркувань	Здобувач створює цілісний текст із логічною академічною аргументацією
Структурування академічного тексту	Поділ тексту на логічні блоки з чіткими переходами між ними	Текст стає зрозумілим, організованим та академічно коректним
Формулювання вступу	Написання контексту дослідження, актуальності теми та тези	Забезпечує орієнтацію та визначення напрямку академічного тексту
Структурування основної частини тексту	Використання правил оформлення роботи: абзаци, ключові слова, аргументація, аналіз	Формує послідовний розвиток думки та переконливість академічного тексту
Формулювання висновків	Узагальнення результатів, повторне осмислення тези, окреслення перспектив	Завершує аргументацію та підкреслює наукову цінність роботи
Використання академічного мовного реєстру	Дотримання формального, об'єктивного стилю письма	Формує наукову коректність і професійність тексту
Дотримання ясності та лаконічності	Уникнення надмірно складних конструкцій і неакадемічної лексики	Полегшує сприйняття тексту та підвищує точність викладу
Правильне цитування джерел	Дотримання академічної доброчесності при оформленні посилань	Забезпечує дотримання правил академічної доброчесності
Дотримання правил рецензування	Отримання зворотного зв'язку від колег	Виявлення недоліків та підвищення якості роботи

Джерело: власна розробка авторів.

Опанування навичок, представлених у таблиці 1, у поєднанні з активним використанням інтерактивних технологій є ефективною стратегією для академічного розвитку здобувачів та підвищення їхнього успіху в навчанні. Під належним керівництвом викладачів здобувачі опановують способи подолання типових труднощів академічного письма, що сприяє формуванню чіткого, послідовного та академічно суворого письмового тексту. Використання інтерактивних технологій у цьому процесі дозволяє поєднати розвиток мовних, когнітивних та комунікативних компетентностей, що ілюструє рис. 1.

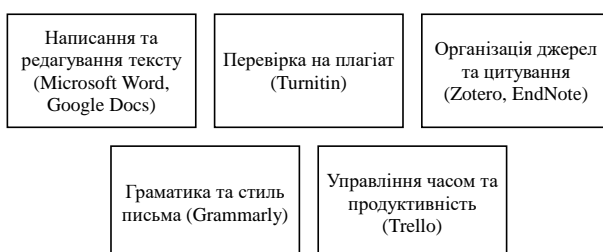

Рис. 1. Основні цифрові інструменти для формування академічного письма іноземною мовою

Джерело: власна розробка авторів.

Рисунок 1 ілюструє основні цифрові інструменти, які сприяють розвитку академічного

письма іноземною мовою та підвищенню якості освітнього процесу. До них належать текстові редактори (Microsoft Word, Google Docs), які забезпечують написання та редагування тексту; програми для перевірки на плагіат (Turnitin), що підтримують академічну доброчесність; інструменти для організації джерел та цитування (Zotero, EndNote), які полегшують управління науковою літературою; сервіси для перевірки граматики та стилю письма (Grammarly), що покращують точність і формальність тексту; а також інструменти для управління часом і продуктивністю (Trello), які допомагають планувати роботу над письмовими завданнями та ефективно розподіляти навчальне навантаження.

Використання цих інструментів у поєднанні з традиційними методиками навчання та інтерактивними технологіями створює сприятливі умови для поетапного розвитку мовних, когнітивних і комунікативних компетентностей здобувачів, підвищує їхню залученість та продуктивність академічного письма (Шевчук, 2021).

Отже, результати дослідження демонструють, що поєднання традиційних методик викладання з інтерактивними технологіями створює найсприятливіші умови для розвитку академічної компетентності здобувачів та підготовки їх до наукової діяльності на міжнародному рівні.

Висновки. Результати теоретико-аналітичного дослідження засвідчили, що формування навичок академічного письма іноземною мовою є складним, мультikomпонентним і поетапним процесом, який охоплює розвиток мовних, когнітивних, дискурсивних та етичних компетентностей здобувачів. Аналіз наукових джерел дозволив визначити інтерактивні технології як ефективне освітнє середовище, що сприяє переходу від репродуктивних до продуктивних і творчих форм іншомовної письмової діяльності.

З'ясовано, що імплементація інтерактивних інструментів, зокрема онлайн-платформ для міжкультурної комунікації, програм для написання, редагування й аналізу текстів, мобільних застосунків та освітнього контенту соціальних мереж, позитивно впливає на рівень навчальної мотивації та індивідуалізацію навчання. Застосування таких засобів забезпечує розширення обсягу автентичної письмової практики, а також сприяє підвищенню якості академічних текстів, зокрема їхньої структурованості, стилістичної коректності та відповідності жанровим вимогам академічного дискурсу.

Доведено, що систематичне використання інтерактивних технологій у процесі навчання академічного письма іноземною мовою сприяє формуванню чіткості, логічної послідовності та академічної суворості письмових робіт. За умови педагогічного супроводу викладача такі технології також підтримують дотримання принципів академічної доброчесності та розвитку відповідального ставлення здобувачів до результатів власної письмової діяльності.

Отримані результати підтверджують доцільність цілеспрямованого й системного залучення інтерактивних технологій до освітнього процесу як ефективного засобу формування академічної іншомовної письмової компетентності та підготовки здобувачів до участі в міжнародному науковому дискурсі.

Перспективним напрямом подальших досліджень є емпірична перевірка результативності окремих цифрових інструментів, а також розробка методичних моделей їх упровадження в освітні програми ЗВО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко О. М. Місце методології CLIL у навчанні віртуальної англомовної письмової комунікації учнів середньої школи. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2023. № 4. С. 133–146. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-133-146>
2. Бойко О. Ю. Педагогічне застосування психолінгвістичного аспекту віртуальної комунікації на уроках англійської мови. *Вісник студентського наукового товариства Горлівського інституту іноземних мов: матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених «Мовна комунікація і сучасні технології у форматі різнорівневих систем»*. 2023. Вип. 11. С. 48–49. https://edu.forlan.org.ua/?page_id=112 (дата звернення: 18.01.2026).
3. Іконнікова М. В., Петрушенко О. О., Фридрих І. І. Формування академічного письма як компонента професійної іншомовної підготовки (для здобувачів освіти нефілологічних спеціальностей). *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 24. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17817561>
4. Каліберда Н., Осадча О. Сучасні підходи до вивчення іншомовного академічного письма студентами немовних факультетів. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2021. Вип. 2(20). С. 261–270. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/77185> (дата звернення: 18.01.2026).
5. Лаврінченко О. А. Розвиток педагогічної майстерності викладачів закладів вищої освіти в цифровому освітньому середовищі у повоєнний час: практичний порадник. Київ, 2024. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739606/> (дата звернення: 18.01.2026).
6. Сторожук С. Д. Формування писемної комунікативної компетентності майбутніх викладачів англійської мови на основі проєктних технологій: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Дніпро, 2020. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/9615> (дата звернення: 18.01.2026).
7. Фандєєва А. Є., Чевичелова О. О. Підвищення ефективності формування іншомовної писемної компетенції студентів технічних ЗВО. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2020. № 68. С. 121–128. DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2020-68-121-128>
8. Черчата Л. М., Король Л. Л. Формування у студентів закладу вищої освіти компетенцій академічного письма засобами іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 53. Т. 2. С. 146–150. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/53/part_2/28.pdf (дата звернення: 18.01.2026).
9. Шарова Т. М., Землянська А. В. Зауваги до вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням та основи академічного письма» здобувачами освіти технічних спеціальностей. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти*. 2024. Вип. 27. С. 383–390. URL: <https://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/zbirnyk-tdata-280624-pravka.pdf#page=384> (дата звернення: 18.01.2026).
10. Шевчук А. О. Метод колективного написання есе як засіб формування навичок письма у студентів. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 79. Т. 2. С. 200–204. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25987> (дата звернення: 18.01.2026).
11. Шестакова С. О., Фенцик О. М., Недашківська Т. Є. Аналіз жанрових особливостей академічного письма української мови. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 7(13). С. 315–327. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-315-327](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-315-327)

12. Щеглова А. О. Дидактичні основи використання ІКТ при викладанні іноземної мови у немовних закладах вищої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 8. № 1. С. 95–104. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/items/e3fdc03c-2cf7-431f-a0ae-e8301f503f58> (дата звернення: 18.01.2026).
13. Afzaal M., Shanshan X., El-Dakhs D. A. S. A comprehensive bibliometric analysis of speech acts in international journals (2013–2023). *Cogent Arts & Humanities*. 2024. Vol. 11. № 1. DOI: <https://doi.org/10.1080/23311983.2024.2380556>
14. MacIntyre P. D., Gregersen T., Mercer S. Language teachers' coping strategies during the Covid-19 conversion to online teaching: Correlations with stress, wellbeing and negative emotions. *System*. 2020. Vol. 94. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102352>
15. Vouglanis T., Driga A. M. The use of ICT in the education of students with dysgraphia/ *World Journal of Advanced Engineering Technology and Sciences*. 2023. Vol. 10. № 01. P. 021–029. DOI: <https://doi.org/10.30574/wjaets.2023.10.1.0253>

REFERENCES

1. Boyko O. M. (2023) Mistse metodolohii CLIL u navchanni virtualnoi anhlomovnoi pismovoi komunikatsii uchniv serednoi shkoly [The place of CLIL methodology in teaching virtual English-language written communication to secondary school students]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho*. Serii: Pedahohichni nauky, 4. 133–146. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-133-146> [in Ukrainian].
2. Boyko O. M. (2023) Pedahohichne zastosuvannya psykholinhvistychnoho aspektu virtualnoi komunikatsii na urokakh anhliskoi movy [Pedagogical application of the psycholinguistic aspect of virtual communication in English lessons]. *Visnyk studentskoho naukovohto tovarystva Horlivskoho instytutu inozemnykh mov: materialy VIII Vseukr. nauk.-prakt. konf. molodykh uchenykh «Movna komunikatsiia i suchasni tekhnolohii u formati riznorivnyvykh system»*, 11. 48–49. Retrieved from https://edu.forlan.org.ua/?page_id=112 [in Ukrainian].
3. Ikonnikova M. V., Petrushenko O. O., & Fridryk I. I. (2025) Formuvannya akademichnoho pysma yak komponenta profesiinoi inshomovnoi pidhotovky (dlia zdobuvachiv osvity nefilolohichnykh spetsialnoste) [Formation of academic writing as a component of professional foreign language training (for students of non-philological specialties)]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky*, 24. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17817561> [in Ukrainian].
4. Kaliberda N., & Osadcha O. (2021) Suchasni pidkhody do vyvchennia inshomovnoho akademichnoho pysma studentamy nemovnykh fakultetiv [Modern approaches to the study of foreign language academic writing by students of non-linguistic faculties]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii*, 2(20). 261–270. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/77185> [in Ukrainian].
5. Lavrinenko O. A. (2024) Rozvytok pedahohichnoi maisternosti vykladachiv zakladiv vyshchoi osvity v tsyfrovomu osvithomu seredovyschi u povoienni chas: praktychny poradnyk [Development of pedagogical skills of teachers of higher education institutions in the digital educational environment in the post-war period: a practical guide]. Kyiv. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739606/> [in Ukrainian].
6. Storozhuk S. D. (2020) Formuvannya pysemnoi komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnykh vykladachiv anhliskoi movy na osnovi proyektnykh tekhnolohii: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 [Formation of written communicative competence of future English teachers based on project technologies: dissertation ... candidate of pedagogical sciences: 13.00.02]. Dnipro. Retrieved from <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/9615> [in Ukrainian].
7. Fandeeva A. E., & Chevychelova O. O. (2020) Pidvyshchennia efektyvnosti formuvannya inshomovnoi pysemnoi kompetentsii studentiv tekhnichnykh ZVO [Increasing the effectiveness of the formation of foreign language written competence of students of technical higher education institutions]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*, 68. 121–128. <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2020-68-121-128> [in Ukrainian].
8. Cherchata L. M., & Korol L. L. (2022) Formuvannya u studentiv zakladu vyshchoi osvity kompetentsii akademichnoho pysma zasobamy inozemnoi movy [Formation of academic writing competencies in students of higher education institutions using foreign language]. *Innovatsiina pedahohika*, 53(2). 146–150. Retrieved from http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/53/part_2/28.pdf [in Ukrainian].
9. Sharova T. M., & Zemlyanska A. V. (2024) Zauvahy do vyvchennia kursu «Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam ta osnovy akademichnoho pysma» zdobuvachamy osvity tekhnichnykh spetsialnoste [Notes on studying the course “Ukrainian language in a professional direction and the basics of academic writing” by students of technical specialties.]. *Udoskonalennia osvitho-vykhovnoho protsesu v zakladi vyshchoi osvity*, 27. 383–390. Retrieved from <https://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/zbirnyk-tdata-280624-pravka.pdf#page=384> [in Ukrainian].
10. Shevchuk A. O. (2021) Metod kolektyvnoho napsannia ese yak zasib formuvannya navychok pysma u studentiv [The method of collective essay writing as a means of forming writing skills in students]. *Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova*. Serii 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy, 79(2). 200–204. Retrieved from <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25987> [in Ukrainian].
11. Shestakova S. O., Fentsyk O. M., & Nedashkivska T. Ye. (2023) Analiz zhanrovnykh osoblyvoste akademichnoho pysma ukrainskoi movy [Analysis of the genre features of academic writing in the Ukrainian language]. *Visnyk nauky ta osvity*, 7(13). 315–327. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-315-327](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-315-327) [in Ukrainian].
12. Sheglova A. O. (2020) Dydaktychni osnovy vykorystannia IKT pry vykladanni inozemnoi movy u nemovnykh zakladakh vyshchoi osvity [Didactic foundations of using ICT in teaching a foreign language in non-language institutions of higher education]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 8(1). 95–104. Retrieved from <https://dspace.nuft.edu.ua/items/e3fdc03c-2cf7-431f-a0ae-e8301f503f58> [in Ukrainian].
13. Afzaal M., Shanshan X., & El-Dakhs D. A. S. (2024) A comprehensive bibliometric analysis of speech acts in international journals (2013–2023). *Cogent Arts & Humanities*, 11(1). <https://doi.org/10.1080/23311983.2024.2380556> .

14. MacIntyre P. D., Gregersen T., & Mercer S. (2020) Language teachers' coping strategies during the Covid-19 conversion to online teaching: Correlations with stress, wellbeing and negative emotions. *System*, 94. <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102352> .

15. Vouglanis T., & Driga A. M. (2023) The use of ICT in the education of students with dysgraphia. *World Journal of Advanced Engineering Technology and Sciences*, 10(01). 021–029. <https://doi.org/10.30574/wjaets.2023.10.1.0253> .

Дата першого надходження статті до видання: 28.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.03.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

